

Down to Earth

Raportul Tematic

Anul 2

Interreg
Europe

Co-funded by
the European Union

Down to Earth

Fundación
Juana de Vega

METEO
ROMANIA

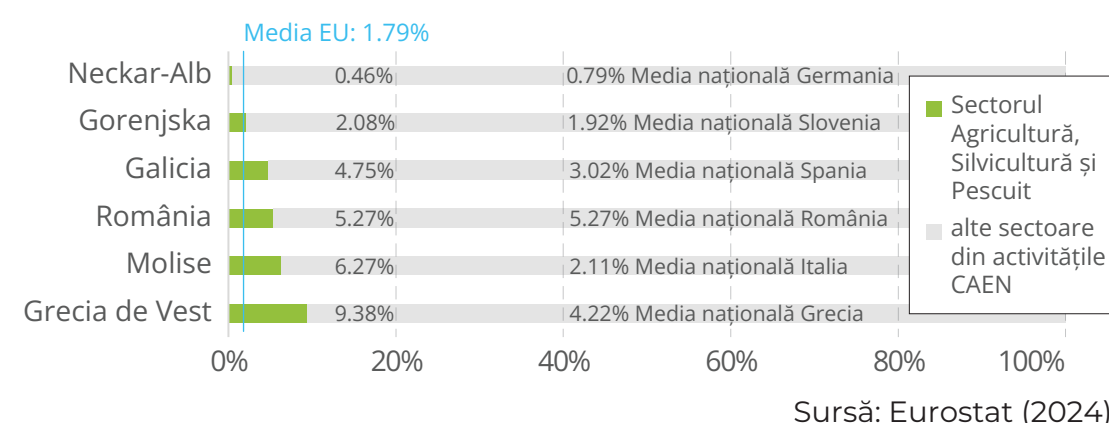
ISOCARP INSTITUTE
Centre for Urban Excellence

Reziliența rurală se bazează pe reînnoirea generațională și pe noii intrați în sector

Consecințele schimbărilor climatice reprezintă o provocare comună și în creștere în întreaga Europă. Cu toate acestea, regiunile rurale afectate de depopulare și abandonul terenurilor sunt deosebit de vulnerabile la aceste efecte.

Având în vedere îmbătrânirea și scăderea populației în comunitățile rurale, precum și dimensiunea relativ limitată a sectorului agricol, **păstrarea populației și încurajarea stabilirii de noi locuitori** sunt măsuri esențiale pentru a sprijini dezvoltarea rurală și pentru a preveni abandonul terenurilor agricole. Promovarea unor **practici durabile din punct de vedere ecologic** în agricultură și gestionarea terenurilor este crucială pentru reducerea degradării mediului și prevenirea riscurilor.

Valoarea adăugată brută la prețurile de bază pe regiune (anul 2021) – ponderea sectorului Agricultură, Silvicultură și Pescuit

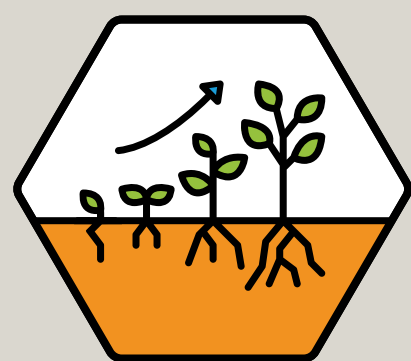

În acest sens, recunoscând atât **rolul esențial pe care noile generații îl pot juca în dezvoltarea unor zone rurale reziliente**, cât și importanța măsurilor de sustenabilitate, Uniunea Europeană a implementat o serie de strategii pentru a răspunde provocărilor climatice și necesității reînnoirii generaționale. Printre acestea, Politica Agricolă Comună (PAC) pentru perioada 2023-2027 include inițiative-cheie, în special prin Obiectivul Specific 7, care vizează **„atragera și menținerea tinerilor fermieri și noilor fermieri și facilitarea dezvoltării durabile a afacerilor în zonele rurale”**. Aceste instrumente, împreună cu altele la nivel național și regional, au fost analizate și comparate cu cercetările noastre privind zonele rurale din regiunile Down to Earth din Grecia, România, Italia, Spania, Slovenia și Germania.

Obstacolele cu care se confruntă tinerii fermieri

Tinerii fermieri și noii fermieri din sector pot juca un rol crucial în tranzițiile ecologice verzi și digitale necesare pentru a face față provocărilor legate de schimbările climatice, contribuind la dezvoltarea unor zone rurale mai reziliente. Cu toate acestea, tinerii se confruntă cu o serie de factori care le îngreunează atât instalarea, cât și menținerea în sectorul agricol.

Dimensiunea și consolidarea fermelor

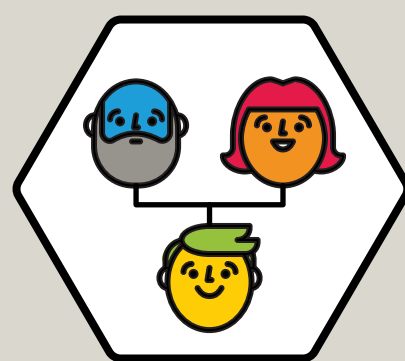
Producția agricolă este din ce în ce mai concentrată în ferme mai mari și mai puține, ceea ce implică costuri ridicate

Accesul la finanțare

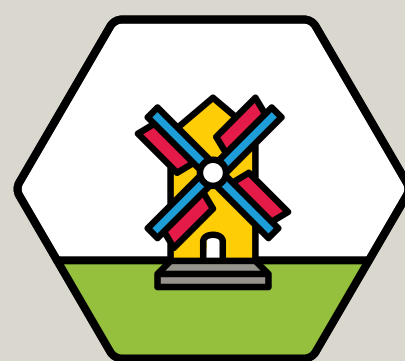
Dificultățile în obținerea creditelor și a finanțării îngreunează investițiile tinerilor în agricultură.

Reînnoirea fermelor de familie

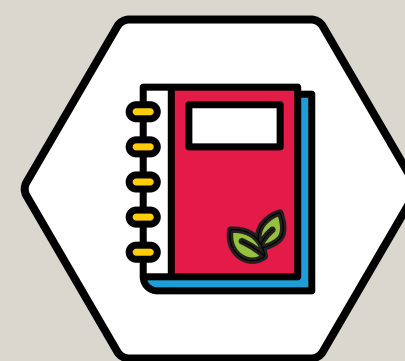
Deoarece agricultura este încă predominant o activitate de familie, lipsa unui schimb generațional poate duce la abandonul terenurilor.

Infrastructură inadecvată

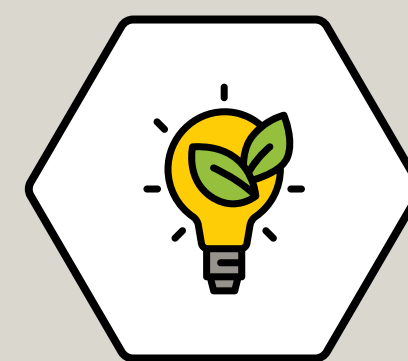
Lipsa unei infrastructuri rurale adecvate și acces limitat la servicii publice.

Nivelul de pregătire

Lipsuri în formarea profesională și în competențele tehnice necesare pentru gestionarea unor ferme moderne și durabile.

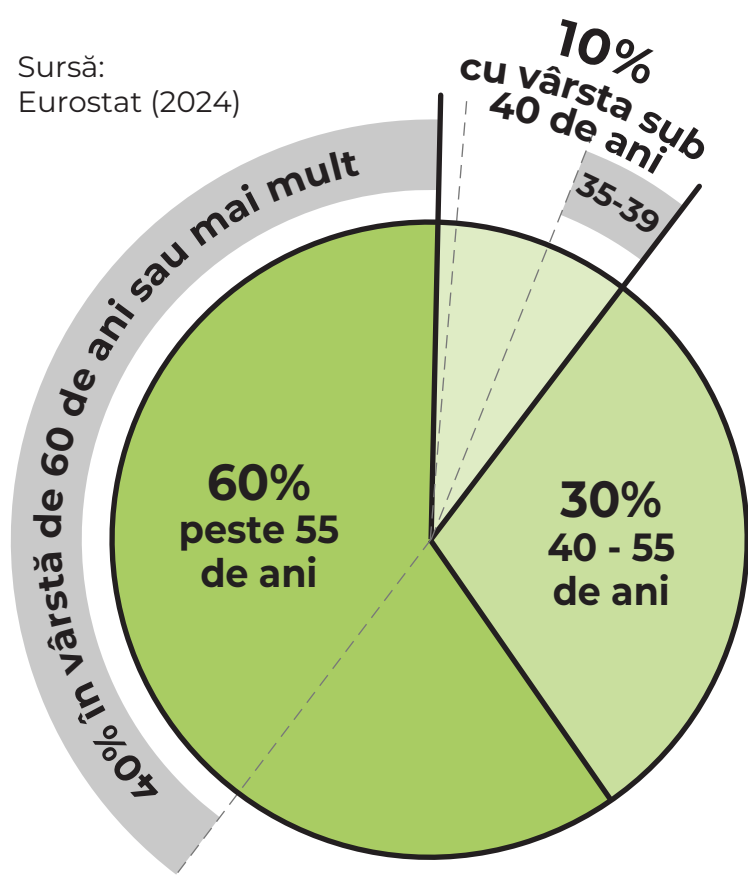
Acces limitat la tehnologii avansate

Noile tehnologii permit inovația în sector, îmbunătățind productivitatea și competitivitatea.

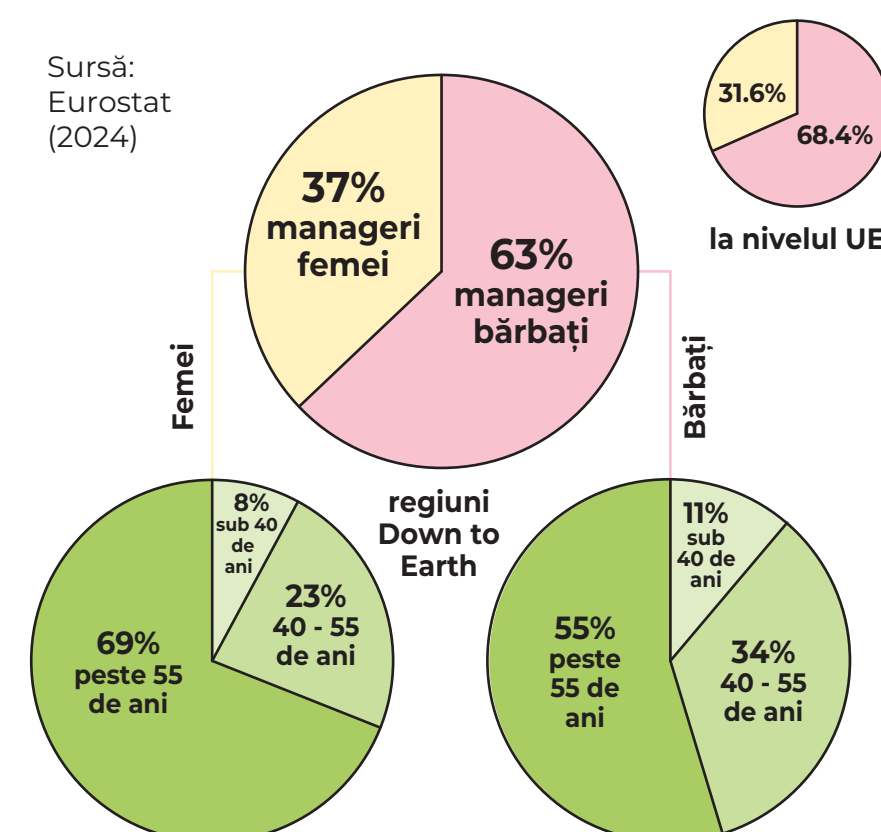
Analiza noastră: demografia sectorului agricol în regiunile Down to Earth

Sursă:
Eurostat (2024)

Analiza noastră asupra comunităților rurale din regiunile Down to Earth (anul 2020) a arătat că **majoritatea managerilor de ferme au vârsta de 55 de ani sau mai mult**, iar aproximativ 40% sunt peste 65 de ani. În schimb, **managerii sub 40 de ani reprezintă doar aproape 10%** din total, iar 40% dintre aceștia au vârste cuprinse între 35 și 39 de ani. Aceste tendințe sunt și mai accentuate în rândul femeilor manageri de ferme, 69% dintre acestea având peste 55 de ani, iar doar 8% fiind sub 40 de ani. Femeile reprezintă aproximativ 37% dintre toți managerii de ferme din regiunile Down to Earth – un procent semnificativ mai mare decât media UE pentru același an. Aceste modele demografice subliniază **necesitatea de a sprijini reînnoirea generațională pentru a asigura sustenabilitatea comunităților rurale**.

Sursă:
Eurostat (2024)

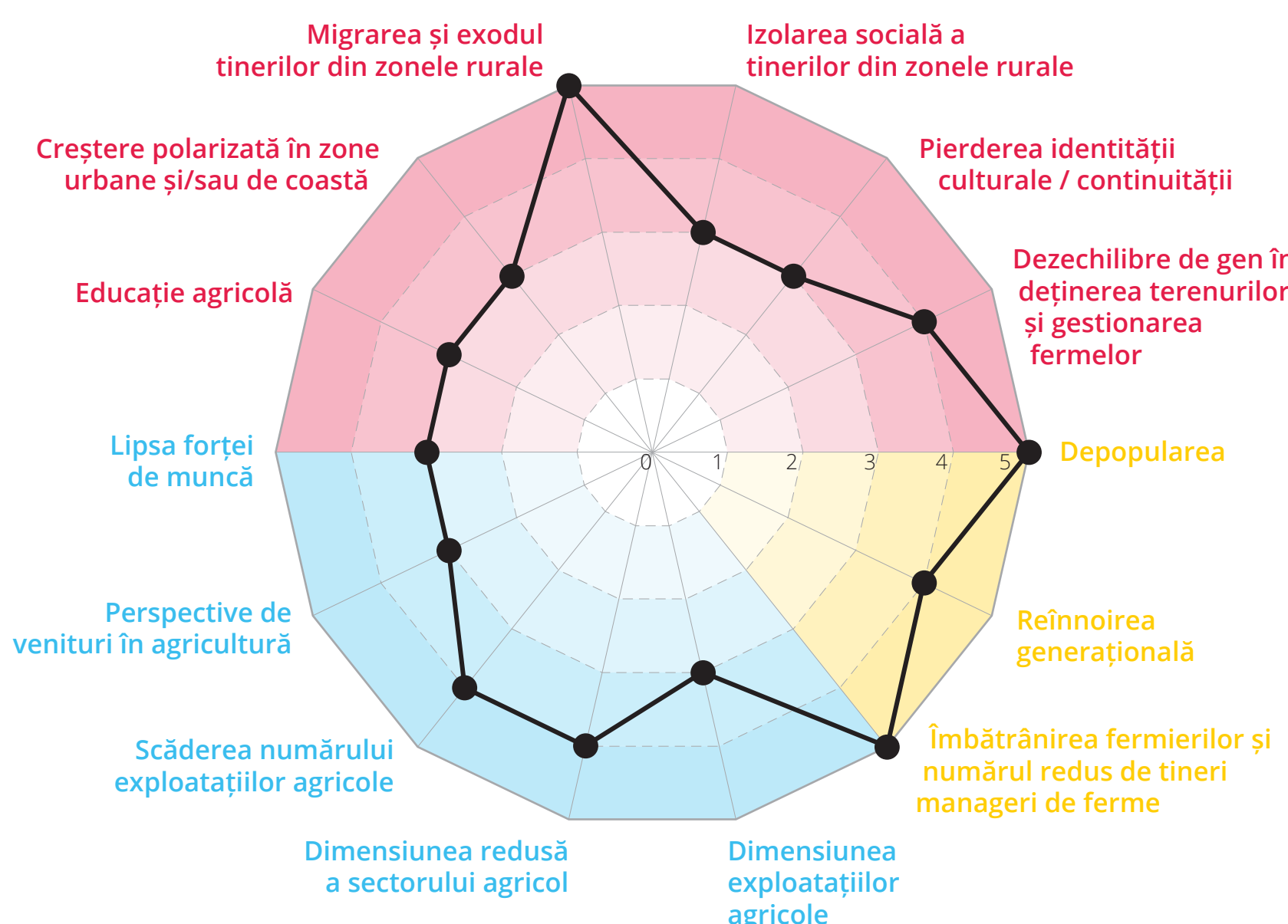
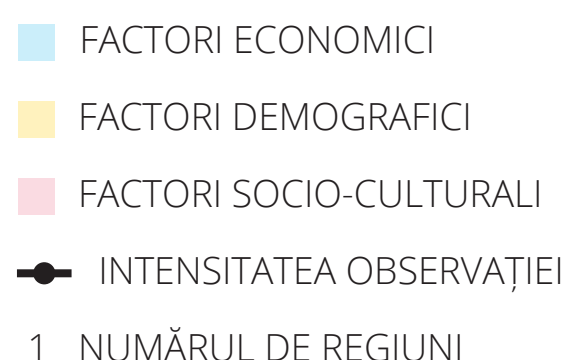

Analiza noastră: cele mai frecvente obstacole pentru tinerii fermieri în regiunile Down to Earth

Identificarea obstacolelor care împiedică instalarea și menținerea tinerilor în agricultură este un pas esențial pentru promovarea reînnoirii generaționale. În ciuda variațiilor structurale din punct de vedere socio-economic, al dimensiunii și al caracteristicilor geografice ale regiunilor Down to Earth, au fost identificate o serie de **bariere comune** între ele.

Graficul radar prezintă unele dintre cele mai frecvente obstacole identificate de regiunile noastre partenere, luând în considerare factori economici, demografici și socio-culturali.

Recomandări și propuneri de îmbunătățire

După identificarea provocărilor comune întâmpinate de tinerii fermieri din întreaga Europă, propunem o serie de recomandări care iau în considerare atât **soluții specifice contextului, cât și soluții generale**. Asigurarea sustenabilității pe termen lung și a reînnoirii generaționale în sector necesită **instrumente integrate la nivel local, regional și național, care să abordeze într-un mod holistic factorii financiari, educaționali, de infrastructură și sociali**.

- Facilitarea **accesului pe termen lung la terenuri** și dezvoltarea unor politici care să **prevină concentrarea acestora**, pentru a face agricultura mai accesibilă tinerilor. **Parteneriatele public-privat** pot fi, de asemenea, un instrument valoros pentru revitalizarea terenurilor abandonate.
- Programe de sprijin financiar**, cum ar fi credite cu dobândă redusă și subvenții, pentru a atenua costurile ridicate ale înființării și modernizării fermelor.
- Programele continue de formare și mentorat** îi vor ajuta pe tinerii fermieri să dobândească cunoștințele necesare pentru a conduce exploatații rurale moderne, reziliente și competitive. De asemenea, **rețelele locale de cooperare și consiliere** pot facilita schimbul de cunoștințe.
- Promovarea egalității de gen și a incluziunii sociale** prin programe dedicate, pentru a face sectorul agricol mai divers și mai atractiv.
- Investițiile în infrastructura rurală și servicii** contribuie la dezvoltarea sectorului, prevenind totodată izolarea comunităților rurale. **Consolidarea legăturilor cu zonele urbane** poate avea, de asemenea, un impact pozitiv asupra tiparelor de consum și, în consecință, asupra economiilor locale.
- Agricultura multifuncțională și promovarea altor **modele inovatoare pot contribui la diversificarea veniturilor** și la întărirea rezilienței noilor fermieri. **Programele de testare a fermelor** pot fi un instrument eficient pentru a oferi viitorilor fermieri experiență practică, facilitând astfel succesul pe termen lung.
- Utilizarea **tehnologiilor agricole avansate** poate contribui nu doar la creșterea eficienței fermelor, ci și la stimularea inovației și reducerea impactului asupra mediului.
- Consolidarea rolului autorităților locale** este esențială pentru dezvoltarea unor **instrumente eficiente și adaptate contextului, care să răspundă nevoilor locale**.

